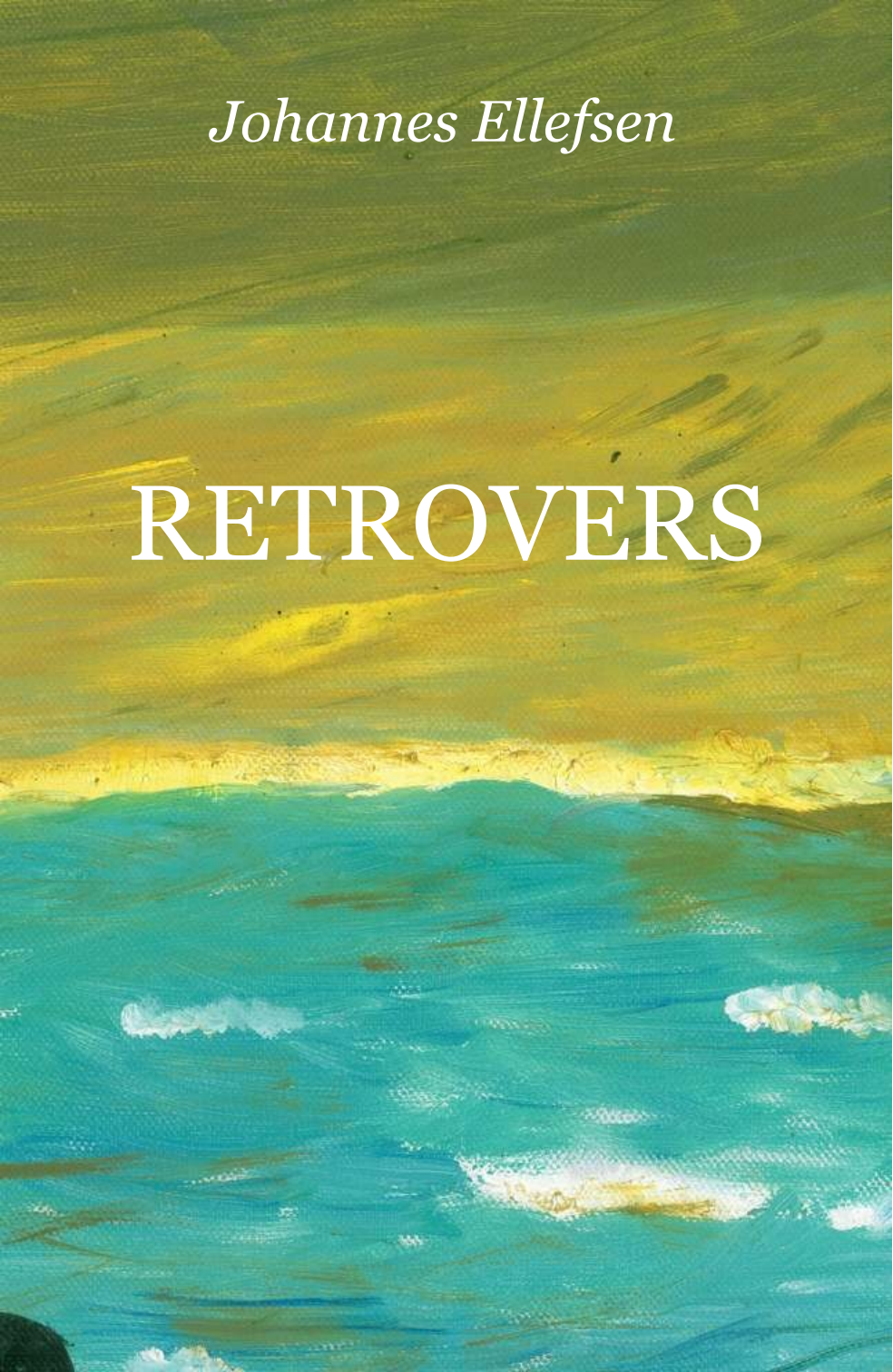

Johannes Ellefsen

RETROVERS

Johannes Ellefsen

RETROVERS

Privatforlaget

Retrovers

sites.google.com/site/ellefretro/

© 2010 Johannes Ellefsen

Omslag: *Kikhavn*

Jonna Bøgeby, 2007, olie på lærred, privateje.

Melodierne på side 18, 24 og 26 gengives
med tilladelse af komponisterne.

Melodien på side 20 gengives
med tilladelse af Det Schönbergske Forlag.

Alle rettigheder forbeholdes.

Fotografisk, mekanisk eller anden gengivelse af denne
bog eller dele deraf er kun tilladt med forfatterens skrift-
lige tilladelse ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Sat med Georgia

Noderne er sat med MuseScore

Nærværende digitale udgave
er en uændret gengivelse af bogudgaven
udgivet på

Privatforlaget

ISBN 978-87-91947-44-5

forhandles af www.underskoven.dk

INDHOLD

Epilog

Epilog	9
Til min søn	11
Dobblet	12
Aforismer	13
Aftenbøn	13
Uden	14
Dosering	15

Sange

Advent	18
Sommervise	20
Cyklistens vuggesang	22
Sengehestens godnatsang	24
Børn blir til	26
Barnedåb	28
Du	30
Brændevin	32
Maj	34
Andante for Violoncel	36

Fra begyndelsen

Hjertetekster	41
Afgang 0730 fra Kastrup	42
Vuggevise for ufødt barn	44
Gækkens sang til pigen	45
Natmad	46
Fra digterens sommerferie	47
Nytterim	48
Vår	49
Hjemkomst	50
Morgenimpromptu	51

Epilog

EPILOG

På min grav skal du sætte et rønnebærtræ,
men ingen enebærbuske.
En lille sten med mit navn, måske,
hvis du synes det er værd at huske.

Hegn ikke ind med hæk og stakit,
som om det var her jeg var hjemme.
Jeg brød mig kun dårligt om den slags skidt
så længe jeg selv ku bestemme.

En grav er et underligt samtalested
hvor Nikodemus og vinden
omsider kan mødes og drøfte i fred
det gode spørgsmåls forsvinden.

På min grav skal du plante et rønnebærtræ,
og det må du godt ta og huske:
Ingen hæk, kun en sten og en bæk måske,
men ingen enebærbuske.

A little Learning is a dang'rous Thing;
Drink deep, or taste not the Pierian Spring:
There shallow Draughts intoxicate the Brain,
And drinking largely sobers us again.

Alexander Pope, 1711

TIL MIN SØN
da han blev student

At lære lidt er farligt. Drik
kun dybt af visdoms kilde – ellers ikk'.
Dér gør en slunken skål mentalt fortræd!
mens heftig druk kun fremmer nøgternhed.

DOBBELT

Med tak til Tom Kristensen

Jeg har vundet en kvart million.
Jeg er ensom. Hvor er min elskede.
Jeg er ensom. Hvor er min elskede.

På vejen går en mand forbi.
Og langt efter ham kommer en pige.
Hun er fire år.
Hun kan ikke nå bladene på mit birketræ.

Men hun rækker efter dem.
Springer efter dem.
Hun kan ikke nå dem.
Jeg har vundet en halv million.

Men nede på vejen
springer en pige i blomstret sommerkjole
henrykt efter grønne blade
hun ikke kan nå.

Jeg har vundet en kvart million og et birketræ.
Hvad fanden er det for noget.

AFORISMER

Selvmedlidenheden står på mit dørtrin
hver eneste nat.
Hånd i hånd med begæret står den der
og ser driftig ud
som om de ville noget.

Det er altid dumt at save den gren over
som man selv sidder på,
også selv om den er rådden.

Den dag man ikke kan lave grin med
sin egen ulykke, er man dødens lette
bytte.

AFTENBØN

HERRE, lad mig altid kunne takke dig.
Amen!

UDEN

Cigaretter uden nikotin
Øl uden alkohol
Kaffe uden koffein

Sødt uden sukker
Fedt uden smør
Salt uden salt

Sange uden ord
Ord uden mening

Kærlighed uden sex
Og omvendt

Fare uden risiko
Sygdom uden smerte

Liv uden død
Død uden tårer

DOSERING

3 gange om dagen
Tages dagligt
Mod smerter

Hvad er det for smerter
der tages dagligt
3 gange om dagen

Mod smerter
Tag 3 smerter
3 gange om dagen

Daglige smerter
Tag 3
Dagligt om dagen

Om dagen om natten
Tag 1 Tag 2 Tag 3
Igen og igen

Sange

Søren Kynde, 1996 og 2003

ADVENT

Nu breder sommeren sin plaid
udover hele landet.
Nu står hver vejgrøft pinseklædt
og spejler sig i vandet.
Den regn er Sankt Johannes' dåb.
Nu flyver duen med hans råb
udover ørkensandet.

Nu tæller en forslagen gøg
din korte sommerlykke.
Nu står af dybet til besøg
det højes gyldne smykke.
Nu lyser Herren selv Guds Fred
og fører os ad sikkert led
fra mørk' og dødens skygge.

Det var på Sankt Johannes tid
at folk kom til Johannes,
han prædke »Tolder, dæmp dit nid!
Og del I med hinanden.«
Han døbte folk i Salems land
thi dér var rigeligt med vand.
Dog ventede han en anden.

»Jeg baner bare Herrens vej,
en fører for de blinde.
Men han der kommer efter mig
skal også gøre seende.
Han døber med sin Helligånd
og ikkengang hans snørebånd
kan jeg formå at binde!«

Som lyset vokser dag for dag
af jul i vintrens lomme
gør påskemorgen, pinsedag
forjættelsen fuldkommen.
Nu er det Sankt Johannes tid
nu er det sommer, skær og blid,
og adventstiden omme.

Mogens Jermiin Nissen, 1966

SOMMERVISE

Nu dufter her igen af græs.
Nu går jeg over foldens spor.
Nu summer sommerfluer.
Nu luner sol, nu svaler blæst.
Nu blomstrer det, i havens jord,
og ind i vores stuer.

Nu hælder himlen solskin ned
i striber mellem stammerne.
Nu er det korte dage.
Op over bladene et sted
blir blå i bøgerammer, når
man læner sig tilbage.

Vel, endnu er mit land en ø
i sund og bælters strakte blås
vel solbeslåede lommer.
Ja, her i Danmark vil jeg dø,
når jeg har levet først, forstås,
i sommer efter sommer.

Dog tøver jeg en stund, måske,
før læben slipper denne bøn –
jeg ville også gerne
ha set Kilimanjaros sne
og mærket Niagaras drøn
og talt Sydkorsets stjerner.

Ak, gerne fløj jeg fra min pind
for junglen er nok mere grøn
på anden side Jorden,
hvis liv og kvinder, mer end én,
var andet end en stakket drøm
til gene og uorden.

Nu farer der igen en blæst
hen over mine fødders spor
i haven om vor bolig.
Nu er mit liv igen som græs.
Nu husker jeg et gammelt ord
og bliver mere rolig.

Tak du som tæller skyerne
og sender dem på himmelflugt
på firmamentets bue,
som sagte stemmer lyrerne,
som sætter sommerblomstens frugt
og græs på liden tue.

Arthur Sullivan, 1878

CYKLISTEN VUGGESANG

Nu mørkner det uden for
vinduesruden, hvor
solen, der endelig har endt
sin daglige cykeltur,
tar sig en skyggelur
før end den starter igen.

Se, marken er blommegul,
dér er en sommerfugl –
vi tar afsted i en drøm.
Til græshoppens tappenstreg
finder vi lappedrej:
Hvor der er vej er der søm!

Hvis far han er trædeferm
rasler hans kædeskærm
under de blankslidte sko.
Så put dig nu hyggevorn
ned i din cykelvogn
lullet af lyden til ro.

I træet i sommerskrud
går vi på blommeskud
når det er tid for et hvil.
Og mor gir en ammetår
hviler de stramme lår
styrket af mil efter mil.

Nu mørkner det uden for
vinduesruden, hvor
natten har guld på sin bund.
Men rundt om din seng flokker
engle med ringklokker,
våger nu over dit blund.

Kenneth Knudsen, 1983

The image displays a musical score for three staves, all in treble clef and 4/4 time. The first staff begins with a treble clef and a 4/4 time signature. The second staff has a key signature of one sharp (F#) and a common time signature (C). The third staff has a common time signature (C). The music consists of rhythmic patterns of eighth and sixteenth notes, with some rests and a final whole note in the third staff.

SENGEHESTENS GODNATSANG

Kom min egen dreng,
nu skal vi op i seng,
det er mørkt og nat,
din hest er blevet træt.
Mod dynerne afsted,
rid på lette fjed!
Som en blæst mod sol i vest
den rider bedst, din gamle sengehest.

Som en pegasus
på drømmens vingebrus
rider hesten op
i himlen i galop.
Du falder ikke ned!
din sengehest er med.
Og imens så trækker den
solen hen på himmelen igen.

Merete Wendler

Musical score for 'RETROVERS' by Merete Wendler, 1988. The score is written in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of five staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 3/4 time signature. The melody is composed of eighth and quarter notes, with some slurs and accents. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns. The third staff features a mix of quarter and eighth notes. The fourth staff has a more varied rhythm with some dotted notes. The fifth staff concludes the piece with a double bar line.

RETROVERS

1988 Johannes Ellefsen

BØRN BLIR TIL

Børn blir til af kærlighed
født med megen smerte.
Slægtens billed har de med
som dit eget er det.
Livets store cirkeldrift
gjort i sand med Herrens skrift.
Elsk dem af dit hjerte.

Børn blir til
børn af håb
trods hver gusten tanke.
Sign dit liv med barnets dåb.
Gro dine drømme ranke.
Da er himlen åben, du
og jorden ikke tabt endnu,
hjertet stadig banke.

Børn blir til i tvivl og tro
og dyr er troskabseden.
Tro mod alt du ejer, tro
mod alt til låns heneden.
Tro på det du selv formår.
Håb du høster det du sår.
Størst er kærligheden.

BARNEDÅB

Se det barn vi kommer med,
hold din hånd henover.
Skriv dets navn et sted du ved.
Husk det når det leger, når det sover.

Se så også os som bær
vores barn til dåben.
Husk os også hver især.
Se, op over os er himlen åben.

Mest dog, husk os altid på
– år og døgn og time –
det var aldrig vores små,
de, som vi, har altid været dine.

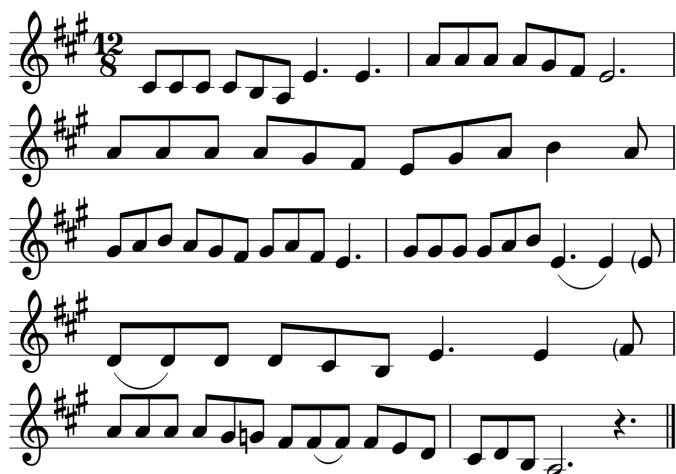
DU

Du er blomsten i mit æble,
du er kernen i mit skrog.
Du er glød fra brændekævlér
i mit hjertes kakkelovn.

Du er kærlighedens hjerte
og jeg håber jeg tør tro,
rim, skønt paradoks, til smerten
som skal føde favre ord

Du er ånden i mit digt, du
er vokalen i mit rim.
Du er krydserne i cis-dur.
Du er sangens melodi.

Du er vand i hanen, du er
alkoholen i mit øl.
Du er at, når noget er uden,
blir det tomt og dødt og støv.

BRÆNDEVIN
Et læredigt

Se på den dagklare flaske.
Tag om det kølige glas.
Mennesker skabte af jord og af aske,
vågn i jert jordiske hylsters palads.

Se, den er svungen og smuk,
god at holde i næven,
bedre at lugte med bæven,
bedst er dens klukkende kluk.

Først må du drage forsigtigt
proppen med lydeligt FUMP.
Så må du snuse – for lugten er vigtig –
da, og først da, må flasken gi lyd.

Skænk i et velformet glas
på fod og ikke for lille.
Hvælvende uden at spilde
doserer du skålen tilpas.

Hæv den og muml en hilsen.
Sans så dens spejlblanke duft.
Og er det perikon, røn, tormentilen
kan dette gentas med held og fornuft!

Se så med værdighed ud
af vinduet. Drik så med måde,
og nyd først på læben dens våde,
åndsabsorberende skrud

Kort og forsølvet er valsens
dybe og svimlende sving.
Dette crescendo der blankpudser halsen,
vover jeg, ligner de dybeste ting.

Så har en visere hånd
livet hernede forsødet:
At drift og begær, det er kødet,
men snapsen er brændende ånd.

ANDANTE FOR VIOLONCEL

Træt, tungsindig, mavesur,
er du langt om længe hjemme.
Hvilken trodsig modgangs mur
er det lykkeds at forstemme
dit humør og energi?
Verden med dens larm derude,
er den endelig forbi?
lukket ude bag din rude.

Søger du venindens favn
er hun utro? er hun borte?
Plager et afmægtigt savn
din bevidsthed om eskorte?
Søger du din trøst i øl:
Få din sorg igen med rente!
Emsom, blandt dit kammers møl
kan du træt, forgæves vente.

Men hvis stuens krog gir læ
for et trofast og tålmodigt
instrument i svungent træ
er din byrde periodisk.
Gribebrædtets ibenholt,
sneglens sving og sorte skruer
varmer sindet der er koldt
lissom træets årer luer.

Og den blir din vemods tolk
når du rører ved dens strenge;
synger dybt for fæ og folk
bølgende, som vandets ringe.
Rolig mellem dine knæ
under buens lette vinge
zitrer i sit blanke træ
svungen, rund, din sjæls veninde.

Fra begyndelsen

HJERTETEKSTER

I

Evigt ejes det jeg misted
da det dyre hjerte bristed
Den mørke dag er ond
Den lange dag er tung
Hvert
sekund

II

Hvergang én har voldt mig glæde
skal jeg le, men jeg må græde
Og dage svinder hen
Og venner går igen
Hver
ny
dag

III

Af din glæde og din smerte
skal du flette nok et hjerte
se, julen er i by
og nåden er ny
hvert
nyt
år

AFGANG 0730 FRA KASTRUP

Med tak til flere

Solen ligger lavt
ind over Sundet.
Vinduer glimter
i den farveløse dis.
Der ligger du
min elskede by.
Lufthavnen, Amager.
Ørstedsværkets klump
Broernes klaprende proteser.
Sjælland, søerne
En stor, hvid byggeklods:
Herlev Hospital

Der er jeg født
der ligger al mit rod.
Nu sover ungerne og konen
dernede på det store kort.

Dernede hviler
Danmark med søer blå

Herfra kan jeg se til Sjællands Odde.
Dernede slog Willemoes sig ihjel
og der opgav Karl Gustav sin storm
på København.

Indimellem
har byplanlæggere hærget
hele mit land.

Nu vipper flyet.
Kronborg om bagbord igen
synker ned i dybet.
Indover de svenske vidder
af ukendt fastland.
Stakkels det folk
hvis land er uden
fagert smilende kyster,
øjets sindshvilepunkt,
genkendelsens glæde
fra skoletidens
urkedelige geografitimer.

VUGGEVISE FOR UFØDT BARN

Kom ud, du lille, hvad nøler du for?
Tror du der er så koldt herude?
Jeg mærker din mo's mave er varm;
hun læner sit hoved på min arm.
Her ligger du godt mellem venner.

Du ser jeg forstår dig, du lille, men kom.
Jeg kender dog sorgen og glæden herude.
Jeg kender din mor, og nu savner jeg hende;
jeg længes herude, mens du er derinde.
Kom ud, her hvor lyset brænder.

Kom ud, du lille, kom ud og leg.
Kom ud og leg med din far herude.
Lad dig se, du som ikke har noget navn.
Stå ud fra din ellers så trygge havn
til livet, du slet ikke kender.

GÆKKENS SANG TIL PIGEN

Når jeg om lidt er borte,
så drik lidt mere vin,
og har du anlæg for det,
så pres en tåre fin –

Vi er her ikke evigt,
som du velsagtens ved,
så lad da vær at sørge
på min forgangenhed.

Men spil et livfuldt stykke,
og find en bedre ven,
og lad vor korte lykke
få liv en gang igen –

Dog – bedre end at være
for glad når jeg er væk:
Så mor dig mens jeg er her
og kys din muntre gæk.

NATMAD

Hvad var det jeg lissom hørte kalde
sympatisk, telepatisk eller hvad?
Jeg lar bog og den nys tænkte tanke falde
og går ud og smører mig en mad.

Kød til rest fra middag: Kalv- og hønse-
skal kvæge legemet, hvis ånd er mæt.
Friskbagt fuldkornsbrød med mums og spegepølse
gør et smørebrædt til min palet.

Og jeg elsker verden mens jeg hæver
en snaps til mine læber, og jeg ler;
grunder undrende, imens jeg flygtigt svæver
over verden, over verden som jeg ser.

Se, et slumrende og natligt vue;
jeg mærker mine hænder ryster lidt
– jeg tror der er en engel i min stue

–

FRA DIGTERENS SOMMERFERIE

Jeg er løbet tør for rim,
jeg kan ikke skrive vers.
I min hjernes ordflod ligger
der en tømmerstok på tværs.

Regnen trommer på vort tag,
jeg har ingenting jeg mangler,
går langs livets fiskefyldte,
dybe søer uden angler.

Tro mig, det er ingen spøg.
Værre end at savne is om
sommeren, så alt fordærves,
er en digter uden visdom.

Megen ædel symbolik
ødes mens jeg melankolsk
prenter blyet fra min blyant
(det er også helt symbolsk!)

Hør nu! Regnen er hørt op!
Og nu dufter her af kaffe!
Jeg må ud og plukke visdom –
hvad har jeg med digt at skaffe?

NYTTERIM

LOV OM BRUG AF KØLESKABETS KOLDE ØL

§ 1

Fjerner fra skabet du kolde øller,
da sæt så mange lunkne ind
som du har taget, endnu før du skyller
øllerne ned at fornøje dit sind.

§ 2

Dette må ske så at standen er intakt.
Af hvem, som parolen ikke har fulgt
af øller så mange som *ikke* er indlagt
til fællesSkabet erlægges som mulkt!

LUK DØREN

Luk døren! O, vandrer. Luk døren!
Smæk slå for din laden og gøren.

Luk døren om vinteren, trækken er kold.
Om sommeren, luk for den klaprende trold
der volder en evig forstyrren.

Luk døren!

VÅR

Se, tiden går,
og det blir vår,
og det er meget vigtigt!
Men krokus, vintergæk, erantis
gør det så forsigtigt
at ingen ser det rigtigt.

Og snakken går
at nu i år
er våren så'en og sådden.
Gad vist hvordan vi ved det,
vi har aldrig kigget på den.
There is something rotten.

Nu er det vår.
Og vores vår!
Hvor så vi ikke gerne
lidt vårlig ualvorlighed
i vores dvorske hjerne
sku vorde vårens kerne.

HJEMKOMST

Himlen er så sort,
natten, hvor vi følges gennem gaden.
Verden er så stor
og det støjer her i hovedstaden.

Samme sorte himmel gemte os
engang så blidt i skyggen.
Menneske, hvor langt er du
fra lykken?

Man kan ikke gøre alt
nu, hvor verden er så meget større.
Du skal ikke sige nej,
og jeg skal ikke spørge.

Og mit afskedskys
varmer dette store nattesorte.
Nu går du fra mig – hjem til din ven
– og du er borte.

Ene går jeg hjem igennem gaden.
Alt er tomt, og alt er sort.
Men det støjer her i hovedstaden.
Livet er så stort.

MORGENIMPROMPTU

Jeg vil vove absolut
at knægte denne påstand
efter nattens bumleri
hos vinens gud:
At der mellem mennesker
kan findes større afstand
end at den af tvende glas
kan fyldes ud.

